

T.C.
Konya BAM
3.Hukuk Dairesi

Esas No : 2019/528
Karar : 2019/554
Tarih : 13.06.2019

ÖZET : İptal davası, alacaklıya alacağını tahsil olanağını sağlayan, nisbi nitelikte yasadan doğan bir dava olup, tasarrufa konu malların 3. Kişi tarafından satın alınmış olmasının ya da uyuşmazlığın davalılar arasında çıkmasının görev hususunun belirlenmesine doğrudan bir etkisi yoktur. Kaldı ki davada incelenmesi gereken husus davalı borçlunun yaptığı tasarruflarının iptali gerekip gerekmediği, İİK 277 vd. maddelerinde belirtilen şartların gerçekleşip gerçekleşmediğidir. Görevin, İİK 281/1 maddesine göre genel mahkemelere ait olduğu, davanın ticari dava olmadığı da açıktır. Mahkemece; davacı banka tarafından davalıların kendi aralarında yapmış oldukları tasarrufun İİK 277 vd. maddeleri gereğince iptali istemi ile açılan tasarrufun iptali davasının ticari dava olarak değerlendirilmesi ile davanın dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilmesi hatalıdır.

1

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARARI

DAVACI TALEPLERİ: ...Davacı vekilinin mahkememize verdiği dava dilekçesinde özetle; Tasarrufun iptali davasının ön şartlarının oluştuğunu, müvekkili bankanın Afyon OSB Şbesi nezdinde , dava dışı kredi borçlusu Müflis D. D. Gıda Turz. İşl. Müz. Oto. Paz. Dağt. Tic. Ve San. A. Ş lehine davalılardan Ş. D. ve diğer dava dışı kişilerin müteselsil kefaleti ile imzaladıkları Genel Kredi ve Teminat sözleşmelerine istinaden kredi hesaplarının açıldığını ve krediler kullandırıldığını, asıl kredi borçlusunun Müflis D. D. Gıda Turz. İşl. Müz. Oto. Paz. Dağt. Tic. Ve San. A.Ş'nin kredi hesapları kat edilerek borçlu müteselsil kefil Ş. D. (ve diğer iş bu talepte anılmayan kefiller) aleyhine Afyonkarahisar İcra Müdürlüğü 2016/20514 E. Sayılı dosyasından haciz yolu ile ilamsız takip yaptığını, takip tarihi itibarıyla borçlunun sorumluluğu (feriler hariç) ...TL' olduğunu, icra takip işlemleri kapsamında yapılan araştırmalar neticesi davalı borçlu Ş. D.'in borcun doğumu sonrası mülkiyetinde bulunan taşınmazları alacakların zararına olacak şekilde kısa süre içerisinde mülkiyetinden muvazaalı olarak çıkarttığının tespit edildiğini, borçlunun diğer davalı T. İ.'na mülkiyetinde bulunan "Afyonkarahisar ili merkez ilçesi Erkmen Mah. Köyü 2923 ada 7 parselde kain ana taşınmazda bulunan 7 nolu bağımsız bölümde kayıtlı

taşınmazı yevmiye Nosu ile 300.000,00 TL bedel üzerinden devrettiğinin tespit edildiğini, devralan borçlunun alacaklılardan mal kaçırmaya amacını bilecek/ bilebilecek durumda olduğunu, her şeyden evvel belirtilmesi gereken hususun , davalı borçlu Ş. D.'in ortağı ve yetkilisi olduğu D. D. Şirketler Grubuna dahil şirketlerin Afyonkarahisar'da otomotiv , toptan gıda , sigorta, inşaat vs faaliyetleri nedeniyle tanındığını, borçlunun tanınmışlığının, onların ekonomik durumun son dönemde kötüye gittiğinin bilinmesine sebep olduğunu, borçlu ile yakın ilişki içerisinde olan davalı alıcının borçlunun ekonomik durumunun kötüye gittiğini bilmemesinin mümkün olmadığını, aksi durumun hayatın olağan akışına da aykırılık gösterdiğini, bu nedenle borçlunun ekonomik durumunu bilebilecek durumda olan davalı 3. Kişi onların mal kaçırmak kastı ile hareket ettiklerini de bilebilecek durumda olduğunu, davalıların birbirini yakinen tanıdığını, borçlu ile devralan ve ailesi arasındaki bu güçlü bağlantı dikkate alındığında satıcı borçlunun mali durumunun bozuk olduğunu ve mal kaçırmaya kastı ile hareket ettiğini de bildiğini gösterdiğini, dolayısıyla hukuka aykırı şekilde muvazaalı olarak kötü niyetle yapılan bu devir işlemlerinin iptalinin gerektiğini, devralan davalının bu denli yüksek değerli taşınmazı satın almasının hayatın olağan akışına uygun olmadığını , taşınmazın gerçek değerinin pek altında değerle devre konu edilmesinin muvazaanın göstergesi olduğunu, satışa konu taşınmazın piyasa değeri ile orantısız bedelle devre konu edildiğini, taşınmazın tapuda gösterilen devir bedelinin 300.000,00 olup yapılan harici araştırma neticesi taşınmazın gerçek değerinin 650-700 TL civarında olduğunun tespit edildiğini, mahkemece yapılacak olan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda taşınmazın piyasa değeri ile orantısız bedellerle devredildiği ve dolayısıyla haklılıklarının açıkça ortaya çıkacağını, ihtiyatı haciz taleplerinde ise dava konusu taşınmazın borçlu tarafından kanunu hilafına kötü niyetle devre konu edildiğini, dava safahatında bu taşınmazların yeniden devre konu edilmesinin müvekkil bankanın hali hazırda oluşan zararını artıracığını, bu sebeple dava konusu gayri menkulün bir kez daha el değiştirmemesi ve dolayısıyla müvekkili bankanın zarar görmemesi için İİK. M. 281/2 uyarınca İhtiyatı Haciz kararı verilmesini talep ettiklerini, yerleşik yargıtay kararları da nazara alınarak , tasarrufun iptali davalarının kabul edilmesi halinde bahse konu icra dosyasındaki alacak tutularının ve fer 'ileri kadar müvekkili bankaya cebir icra yetkisi verileceğinden ihtiyatı haciz kararının da iş bu dosyadaki alacak tutarları olan (faiz ve masraflar hariç Nakit 2.945.284,98 TL gayri nakit alacak 2.580,00 -TL olduğunu) üzerinden verilmesini gerektiğini, açıklanan ve re 'sen dikkate alınması gereken nedenlerden ve fazlaya ilişkin haklarının saklı kalması kaydıyla, öncelikle duruşma günü beklenmeksizin ve karış tarafa tebligat yapılmadan, İİK. 281/2 maddesi hükmü gereğince dava konusu Afyonkarahisar ili merkez ilçesi Erkmeh Mah. Köyü 2923 ada 7 parselde kain ana taşınmazda bulunan 7 nolu bağımsız bölümde kayıtlı taşınmazın kaydına teminatsız olarak ihtiyatı haciz konulmasını, bu konuda ilgili tapu sicil müdürlüğüne müzekkere yazılmasını, devamla haklı davalarının kabulü ile dava konusu devre yönelik tasarrufun Afyonkarahisar İcra Müdürlüğü 2016/20514 E. Sayılı icra takibi yönünden İİK. 277 ve devamı maddeleri ile TBK. mad. 19 gereğince iptalini, dava konusu taşınmazların üzerinden müvekkili bankaya cebir icra yapabilmesi yetkisinin verilmesini, yargılama giderleri ile vekalet ücretinin müteselsilen davalılara yükletilmesine karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

DAVALILAR SAVUNMA : Davalı T. İ. 12/04/2019 tarihli cevap dilekçesinde özet olarak; davacı tarafın dava dilekçesini 04/04/2019 tarihinde tebellüğ ettiklerini, davacının dava dilekçesinde bahsettiği hususların hukuki dayanaktan yoksun olduğunu, davacı tarafından müvekkili aleyhine dava açıldığını, dava dilekçesinin müvekkiline henüz tebliğ edilmediğini, davacının aynı konuda müvekkiline yine aynı mahkemenin 2019/62 esas sayılı dosyası ile de dava açtığını, derdestlik itirazından dolayı ikinci açılan davanın reddedilmesi gerektiğini, davanın hak düşürücü süre nedeniyle reddine karar verilmesinin gerektiğini, söz konusu tasarruf işleminin borcun doğumundan da önce olduğunu, dava şartı yokluğu nedeniyle davanın reddinin gerektiğini, davacı tarafın dilekçesinde diğer davalı Ş. D. aleyhine Afyonkarahisar İcra Müdürlüğünün 2016/20514 esas sayılı dosyası ile icra takibi başlatıldığını, tasarrufun iptali davası için dava şartının kesin aciz vesikasının olması gerektiğini, somut olayda ise böyle bir durumun söz konusu olmadığını, muvazaalı bir işlem yapılmadığını, söz konusu tasarruf işleminin gerçek bedel üzerinden yapıldığını, bu durumun banka kayıtları ve yapılan ödemeler ile sabit olduğunu, müvekkilin Ş. D.'in durumunun bilmesinin mümkün olmadığını, müvekkili ile diğer davalı borçlu ile aralarında hiçbir güçlü bir samimiyet ya da bağlantının olmadığını, akrabalık söz konusu olmadığını, müvekkilin dava konusu taşınmazda uzun yıllardır eşi ve çocuğu ile ikamet ettiğini, dava konusu taşınmaza ilişkin olarak Akbank Afyonkarahisar şubesinin keşide yeri Afyonkarahisar olan çek bilgilerinin mevcut olduğunu beyan ederek davacının davasının reddine karar verilerek yargılamaya ilişkin harç ve giderler ile vekalet ücretinin karşı tarafa tahmiline karar verilmesini talep ve beyan etmiştir. Davalı Ş. D.'a tebliğ yapıldığı ancak cevap vermediği anlaşılmıştır.

İLK DERECE MAHKEME ÖZETİ :

Afyonkarahisar 3. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından verilen 26/02/2019 tarih 2019/39 Esas 2019/228 Karar sayılı gerekçeli karar ile ;" 19/12/2018 tarihli ve 30630 sayılı resmi gazetede yayınlanarak 01/01/2019 tarihinde yürürlüğe giren 7155 S.K un 20. mad. İle 6102 S. TTK na eklenen 5/A maddesinde "bu kanunun 4. maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır" düzenlenmesi getirilmiştir. 6102 s. Kanuna eklenen arabuluculuk müessesesine ilişkin süreç değerlendirildiğinde; ticari uyuşmazlıkların genellikle ticari tarafı olan tacirlerin müzakere yöntemlerini, iş hayatlarında kullanmaları sebebiyle arabuluculuk sürecini kolaylıkla katılabilecekleri, ticari uyuşmazlıkların tarafı olan işçi-işverene nazaran ekonomik ve sosyal açıdan daha eşit durumda olduğu, arabuluculuğun temel ilkesi olan eşitlik her ne kadar sürece katılma ve süreçte yer alma bakımından aranan bir eşitlik olsa da ticari uyuşmazlıklarda dava şartı arabuluculuğun daha başarılı sonuçlar doğuracağı, ticari hayattaki süreklilik, ticari uyuşmazlıkların daha hızlı bir şekilde çözülmesini gerektirmesi, arabuluculuk sürecinin yargılama niteliği taşıması, daha hızlı ve özgün çözümlere ulaşılmasının sağlanması, tarafsızlık, eşitlik ve gizlilik ilkelerinin sağlandığı iletişim kurma imkanı elde ettiği ve uyuşmazlığın kökenine inilerek kalıcı çözümler bulmalarının sağlandığı, bu nedenle 01/01/2019 tarihinde yürürlüğe giren düzenleme ile ticari uyuşmazlıkların büyük bölümünün dostane

bir uyuşmazlık çözüm yöntemi olan arabuluculuk süreci içerisinde çözümlenmesinin amaçlandığı görülmekle, yasa koyucunun amacı ile eldeki davanın mutlak ticari dava olması, talebin bir miktar para veya para ile ölçülebilen maddi bir dayanağa dayalı olması karşısında, 6102 Sayılı TTK'nın 5/A Mad. gereğince ve TTK 4/a maddesi kapsamında öncelikle uyuşmazlığın çözüme ulaşması, yönünde dava açılmadan önce arabulucuya başvurulması gerektiğinden dava şartı yokluğundan dosya üzerinde yapılan inceleme sonunda davanın usulden reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur." şeklinde davanın dava şartı yokluğu nedeniyle reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

İSTİNAF NEDENLERİ : Davacı vekili 26/04/2019 tarihli istinaf başvuru dilekçesinde özet olarak; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunun dava şartı olarak arabuluculuk başlıklı 5/A maddesinin 1. Fıkrası bu kanunun 4. Maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen "ticari davalardan konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır" hükmüne uyularak davanın açıldığını, dava dilekçesinde de görüleceği üzere Afyonkarahisar Arabuluculuk Bürosuna 15/02/2019 tarihinde 2019/1716 başvuru numarası ile başvuru yapıldığını, kanunun aradığı dava şartının yerine getirildiğini, 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun Dava Şartı başlıklı 18/A maddesinde "Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir." hükmünü içerdiğini, oysa mahkeme tarafından son tutanağı sunulmaması halinde davanın usulden reddedileceği ihtarını içerir bir haftalık kesin süreye ilişkin herhangi bir tebligat yapılmadığını, dava açılmadan önce arabuluculuk başvurusu yaptıklarını bildirdikleri halde sonuç ve akıbeti öğrenilmeden davanın reddine karar verilmesinin usul ekonomisine aykırı olduğunu beyan ederek yerel mahkeme kararının kaldırılmasına ve yeniden yargılama yapılarak dava dilekçelerindeki talepleri doğrultusunda davalarının kabulüne karar verilmesine, yargılama giderleri ve vekalet ücretinin davalı tarafa yükletilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ ve GEREKÇE:

Dava, İİK'nun 277 ve devamı maddeleri gereğince açılmış tasarrufun iptali istemine ilişkindir. İlk derece mahkemesince, davanın ticari dava olup arabulucuya başvurulmadan dava açıldığı, TTK'nın 5/A maddesindeki dava şartının bulunmadığı gerekçesiyle, dava şartı yokluğu neden ile reddine karar verilmiş, bu karara karşı davacı vekili tarafından istinaf kanun yoluna başvurulmuştur. İstinaf incelemesi, HMK'nın 355. maddesi uyarınca, davacı vekili tarafından ileri sürülen istinaf nedenleri ve kamu düzeni yönüyle sınırlı olarak yapılmıştır. 6/12/2018 tarihli, 7155 sayılı Kanun'un 20. Maddesiyle

TTK'ya eklenen 5/A maddesi uyarınca, "(1) Bu Kanunun 4 üncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır." 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 18/A maddesi uyarınca, "(1) İlgili kanunlarda arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı olarak kabul edilmiş ise arabuluculuk sürecine aşağıdaki hükümler uygulanır. (2) Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir." TTK'nın 5/A maddesine göre, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır. Davanın konusu (müddeabih), dava dilekçesindeki talep sonucu, yani neticeyi talep esas alınarak belirlenir. Neticeyi talebin bir para alacağının tahsili veya tazminata ilişkin olduğu durumlarda, arabulucuya başvuru yapılmış olması dava şartıdır. Ancak, Tasarrufun iptali davalarının düzenlendiği İİK'nun 277 vd. Maddelerinde göreve ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir. İİK'nun 281/1 maddesinde sadece "Mahkeme" ibaresi kullanılmıştır. Bu nedenle tasarrufun iptali davalarında görevli mahkeme, HUMK'nun yürürlükte olduğu dönemde genel hükümlere göre (Mülga 1086 Sayılı HUMK'nun 8. mad.) belirlenmekteydi. 01.10.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 Sayılı HMK'da Sulh ve Asliye Hukuk Mahkemeleri arasındaki ayırım kaldırılmış, görev ayrımı haline getirilmiştir. Anılan kanunun 2. maddesinde, dava konusunun değer ve miktarına bakılmaksızın mal varlığı haklarına ilişkin davalarla, şahıs varlığına ilişkin davalarda görevli mahkemenin, aksine bir düzenleme bulunmadıkça Asliye Hukuk Mahkemesi olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu durum karşısında HMK'nun yürürlüğe girmesinden sonra açılan tasarrufun iptali davalarında İİK'nun 281/1 maddesinde görevli olduğu belirtilen "mahkemesinin" dava konusu tasarruf işleminin değerine bakılmaksızın Asliye Hukuk Mahkemesi olduğu netlik kazanmıştır. Öte yandan; İİK'nun 277 vd. Maddelerinde düzenlenen tasarrufun iptali davalarının, ticari dava nitelikleri bulunmadığından ticaret mahkemelerinde bakılamaz. Zira tasarrufun iptali davalarında amaç borçlunun aciz ya da iflasından önce yaptığı ve aslında geçerli olan bazı tasarrufların geçersiz ya da iyiniyet kurallarına aykırılık nedeniyle alacaklıya karşı sonuçsuz kalmasını ve dolayısıyla o mal üzerinden cebri icraya devamla alacağın tahsilini sağlamaktır. İptal davası, alacaklıya alacağını tahsil olanağını sağlayan, nisbi nitelikte yasadan doğan bir dava olup tasarrufa konu malların 3. Kişi tarafından satın alınmış olmasının ya da uyuşmazlığın davalılar arasında çıkmasının görev hususunun belirlenmesine doğrudan bir etkisi yoktur. Kaldı ki davada incelenmesi gereken husus davalı borçlunun yaptığı tasarruflarının iptali gerekip gerekmediği, başka bir anlatımla İİK 277 vd. maddelerinde belirtilen şartların gerçekleşip gerçekleşmediğidir. Açıklanan şekli ile görevin, İİK 281/1 maddesine göre genel mahkemelere ait olduğu, davanın ticari dava olmadığı da açıktır. Yukarıda açıklanan nedenlerle

mahkemece; davacı banka tarafından davalıların kendi aralarında yapmış oldukları tasarrufun İİK'nun 277 ve devamı maddeleri gereğince iptali istemi ile açılan tasarrufun iptali davasının ticari dava olarak değerlendirilmesi ile davanın dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilmesi hatalı olup davacının istinaf talebinin kabulüne karar verilmesi gerektiği anlaşılmıştır.

H Ü K Ü M:

Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1- Davacının istinaf başvurusunun KABULÜ ile, Afyonkarahisar 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 26/02/2019 tarihli, 2019/39 E, 2019/228 K. sayılı kararının KALDIRILMASINA,

2- HMK'nın 353/1.a.4.maddesi gereğince tarafların davanın esası ile ilgili olarak sundukları delillerin toplanarak yeniden görülmek üzere dosyanın kararı veren mahkemeye GÖNDERİLMESİNE,

3- İstinaf eden davacı tarafından yatırılan, başvuru harcı dışında kalan, istinaf karar harcının istek halinde davacıya iadesine,

4- İstinaf aşamasında yapılan yargılama giderlerinin ilk derece mahkemesince nihai kararda değerlendirilmesine,

5- İstinaf incelemesi sırasında duruşma açılmadığından ücreti vekalet takdirine yer olmadığına,

6- Karar tebliğ ve harç işlemlerinin ilk derece mahkemesi tarafından yerine getirilmesine, Dosya üzerinden yapılan inceleme neticesinde, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 353/1-a-4 maddesi gereğince KESİN olmak üzere oy birliğiyle karar verildi...